



Statens vegvesen

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/telefon:
Kjersti Bakken / 22073499

Vår referanse:
16/73758-8

Deres referanse:
16/1748

Vår dato:
16.08.2016

Høring om endring i forskrift om stadnamn

Vi viser til Kulturdepartementets høringsbrev datert 11. mai 2016.

Vi har forelagt høringsforslaget for alle Statens vegvesens regioner.

Vi mottok høringsinnspill fra Region nord v/Vegavdeling Midtre Hålogaland som særlig gir innspill knyttet til temaet flerspråklig skilting. Dette innspillet vedlegges som Vegvesenets høringsinnspill i saken.

Seksjon for trafikkforvaltning
Med hilsen

Jacob Trondsen
avdelingsdirektør

Kjersti Bakken

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Vedlegg: 1

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 OSLO

Telefon: 02030
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfare 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap
9815 Vadsø

07.07.2016: Vegavdeling Midtre Hålogaland har sett på høringsbrev med forslag til revisjon av Forskrift om skrivemåten av stadnamn (01.06.2007 nr. 592), og har følgende kommentarer:

I tillegg til språklover (stadnamnlova/forskrift om skrivemåte av stadnamn/sameloven/ILO/SP/grunnloven, med mer) reguleres språkbruk på offentlige trafikkskilt av vegtrafikkloven og skiltforskriften, med retningslinjer (N300).

SVV Midtre Hålogaland har ingen merknader til at den særskilte rettledningsdelen tas ut av Forskrift om skrivemåten av stadnamn, slik at den fremstår mer som veiledende og mindre som påbud men det bør kanskje henvises til den i en note til forskriften for bedre tilgjengelighet. Forslaget om endring av tittel på forskriften til «forskrift om stadnamn», er bra da forskriften også inneholder regler for bruk av stedsnavn og regler for saksbehandling. Det kan ellers være greit at regelverket forenkles noe når det gjelder saksbehandlingsreglene, da denne type saker ofte tar svært lang tid å få ferdigbehandlet. Formålet med endringen er ellers at vedtaksorganene skal stå friere i vedtaksprosessen, og her har vi noen kommentarer.

Av betydning for Statens vegvesen ved oppsett av vegvisnings- og stedsnavnskilt, har i denne sammenheng særlig § 7 i forskriften. Det behandles stadig flere saker der det settes opp flerspråklige skilt på bakgrunn av bestemmelsen i Stadnamnlova § 9, 2.ledd og forskriftens § 7, 1.ledd, i Midtre Hålogaland. I Forskriftens § 7, 1.ledd står det følgende; *«Dersom eit namneobjekt har samisk og/eller kvensk namn i tillegg til eit norskspråkleg namn, og namneformene er i bruk blant folk som bur fast på eller har næringsmessig tilknytning til staden, skal begge eller alle namna brukast»*. Dette står også i stadnamnlova § 9, 2.ledd, som lyder; *«Samiske og kvenske stadnamn som blir nytta blant folk som bur fast på eller har næringsmessig tilknytning til staden, skal til vanleg brukast av det offentlege t.d. på kart, skilt, i register saman med eventuelt norsk namn»*.

Skiltmyndigheten vil her ha en svært skjønnsmessig regel å ta stilling til, der en er utenfor samisk forvaltningsområde, men det er likevel mulig å komme til en konklusjon så langt.

I høringsbrevet er forskriftens § 7 forslått endret. Første ledd foreslås endret slik at Stadnamnlova § 9, 2.ledd ikke gjentas i forskriftens § 7, 1.ledd. Deler av teksten foreslås derfor fjernet, noe som forenkler og er bra. Etter gjeldende rett er det videre slik at det er de forskjellige vedtaksorgan (kommunen/Statens kartverk) som fastsetter rekkefølgen på stadnamn på skilt osv i henhold til forskriftens § 7. Dette forslås endret slik at det kun er kommunen som fastsetter rekkefølgen. Dette er bra fordi det er en forenkling og fordi en da unngår at det fastsettes forskjellig rekkefølge alt etter om det gjelder navn på for eksempel tettsted (kommunen) eller gårdsnavn (statens kartverk).

Departementets forslag om alternativ 2 for 2.ledd i forskriftens § 7 kan imidlertid være kontroversielt. Her foreslås at det også i samisk forvaltningsområde skal være kommunen som fastsetter rekkefølgen i det enkelte tilfelle. Dette ser ut til å fjerne noe av det vernet som samisk språk har i forvaltningsområdet for samisk språk, da gjeldende rett er at samisk alltid skal stå øverst i disse områdene. Hvilket språk som skal ha forrang er vel også allerede

valgt iom innlemming i forvaltningsområdet for samisk språk? Samisk språk har vern også utenfor forvaltningsområdet for samisk språk både i grunnloven, internasjonale konvensjoner, stadnamnlova mm. Dersom det vedtas at det også i kommuner som er innlemmet i det samiske forvaltningsområdet kan tas et valg av hvilken rekkefølge navnene skal ha, så vil det bety ytterligere skjønsmessige vurderinger der det tidligere var fastsatt i forskriften at i samisk forvaltningsområde skal samisk også stå øverst på skilt ol. Slike saker er allerede basert på flere skjønsmessige vurderinger, og dersom en søker å forenkle saksbehandlingen så vil vel neppe alternativ 2 gi det resultat. På denne bakgrunn mener vi at forslaget alternativ 1 bør velges slik at 2.ledd lyder; *«På skilt eller kart o.l. der det blir brukt meir enn eitt namn, skal kommunen fastsetje rekkjefølgja av namna. Når ein fastset rekkjefølgja, skal ein ta omsyn til språkbruken på staden. I forvaltningsområdet for samisk språk skal rekkjefølgja vere samisk, norsk, kvensk».*

Når det gjelder den skjønsmessige vurderingen av valg av rekkefølge når det skiltes på flere språk og en er utenfor det samiske forvaltningsområdet, så er det etter vår vurdering en mangel at det ikke foreligger ytterligere veiledning av hvordan dette valget skal tas. I rettleidingen til forskriften står det pr. i dag ikke noe om forskriftens § 7, og svært lite om lovens tilsvarende § 9 angående dette temaet.

Selv om det er vedtaksorganet (kommune/Statens kartverk) som skal foreta vurderingen av rekkefølge på navn der det blir brukt mer en ett navn på skilt, kart ol, så vil det ved behandling av vegvisningsskilt også måtte tas et valg av om en for eksempel skal velge enten det norske eller det samiske navnet eller om noen av visningsmålene skal fjernes slik at det blir plass til visning på to språk.

Dette er en problemstilling for skiltmyndigheten i SVV når det kommer til det rent praktiske, da det ofte ikke vil være plass til å sette opp skilt på flere språk i mange av de vegkryss vi har på fylkesveg og riksveg. Det skiltmyndigheten da har å forholde seg til er i hovedsak forskriftens § 7, 3. og 4. ledd hvor det blant annet står at vedtaksorganen skal fastsette rekkefølgen på skilt der det blir brukt mer enn ett navn på skilt, kart ol. I forvaltningsområdet for samisk språk skal samisk stå øverst på skiltet. I bestemmelsen står det videre at dersom det av praktiske årsaker blir særlig vanskelig å bruke flere navn skal det ved valget mellom norsk, samisk og kvensk legges vekt på hvilket navn som har lengst tradisjon og er best kjent på stedet. Her trenger ikke det norske navnet være med dersom det er en fornorsket form av det samiske eller kvenske navnet, skiller seg lite fra det og ikke er i vanlig bruk i den norske formen.

For saksbehandlere på skilt vil dette være en vanskelig vurdering å ta dersom det ikke gis ytterligere veiledning av hvordan en skal forta denne vurderingen. Poenget er at skiltmyndigheten kan ikke fatte vedtak om oppsett av skilt på to språk dersom dette betyr at det vil bli for eksempel 10 stk. visningsmål i et vegkryss (fordi det var 5 norske fra før av). Det blir for mange skilt både rent praktisk og i henhold til retningslinjer i håndbøker (N300). Saken kan dermed stoppe opp eller den kan gjennomføres med mulighet for feil konklusjon. I saker som gjelder ivaretagelse av kulturarv kan dette få store konsekvenser, og de vurderinger vi tar vil danne presedens for etterfølgende saker.

Hvordan forskriftens § 7 skal forstås når det gjelder valg mellom flere språklige navn på skilt, rekkefølge mm bør derfor utdypes både i veiledningen til forskriften (men også i Statens vegvesen sine håndbøker).

Anne-Cathrine S. Skaar